

Sygn. akt IV U 481/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 października 2017 r. w S.

odwołania K. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 9 maja 2017 r. Nr (...)

w sprawie K. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu K. C. (1) przysługuje prawo do emerytury od dnia (...) roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz K. C. (1) kwotę 180,00 zł (słownie: sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 481/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 maja 2017 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił K. C. (1) prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie ukończył wieku emerytalnego oraz nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999 r. posiadał wymagany staż ubezpieczeniowy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy na wskazaną datę przyjął za udowodnione przez ubezpieczonego okresy składkowe w wymiarze 21 lat, 7 miesięcy i 22 dni oraz 6 miesięcy i 23 dni okresów nieskładkowych, czyli łącznie 22 lata, 2 miesiące i 15 dni, w tym staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 21 lat, 7 miesięcy i 22 dni. Organ rentowy nie zaliczył K. C. (1) do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, tj. od 28 czerwca 1973 r. do 13 września 1976 r., wskazując, że w tym czasie ubezpieczony pobierał naukę w Liceum Zawodowym w G. i jednoczesna nauka w szkole oraz związana z tym konieczność przygotowywania się do zajęć szkolnych wyklucza przyjęcie, iż wykonywał on stale i w pełnym

wymiarze pracę w gospodarstwie rolnym. Ponadto złożone przez świadków zeznania nie zostały opatrzone w podpisy poświadczane przez właściwy organ.

Odwołanie od w/w decyzji złożył K. C. (1) wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie łączył naukę w Liceum Zawodowym w G. z pracą w gospodarstwie rolnym rodziców (odwołanie k. 1-3v).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k. 10-12).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony K. C. (1), urodzony (...), w dniu 7 marca 2017 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (k. 1-4 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 22 lat, 2 miesiące i 15 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 21 lat, 7 miesięcy i 22 dni, a okresy nieskładkowe 6 miesięcy i 23 dni. Organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony posiada na dzień 1 stycznia 1999 r. staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 21 lat, 7 miesięcy i 22 dni. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy K. C. (1) okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 28 czerwca 1973 r. do 13 września 1976 r. (a więc w czasie 3 lat, 2 miesięcy i 15 dni). Z uwagi na brak wymaganych ustawą 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych zaskarżoną decyzją z 9 maja 2017 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 9 maja 2017 r. k. 26 akt emerytalnych).

Rodzice K. M. i K. C. (2) byli właścicielami gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni 3,42 ha położonego we wsiach P., K. i S. (gmina P.)- (zaświadczenie k. 21 akt emerytalnych), przy czym dodatkowo dzierżawili oni ziemię o powierzchni ok. 4 ha. Rodzice ubezpieczonego utrzymywali się tylko z rolnictwa. K. C. (1) ma starszego o 6 lata brata W., który w latach 1972-1974 odbywał służbę wojskową, a następnie w 1974 r. zawarł związek małżeński i przeprowadził się do żony. M. i K. C. (2) zajmowali się uprawą zbóż, ziemniaków, posiadali łąki jak również prowadzili hodowlę inwentarza: 2 koni, 3-4 sztuk krów oraz trzodę chlewną. Począwszy od urodzenia do 13 września 1976 r. ubezpieczony mieszkał w P. razem z rodzicami i był tam też zameldowany (k. 23v oraz poświadczenie o adresach i okresach zameldowania k. 20 akt emerytalnych).

W latach 1972-1976 K. C. (1) uczęszczał do Liceum Zawodowego w G. (świadczenia szkolne k. 5-8 akt sprawy i k. 24 akt emerytalnych).

Podczas nauki w szkole ponadpodstawowej ubezpieczony łączył obowiązki szkolne wraz z pracą w rodzinnym gospodarstwie rolnym. K. C. (1) codziennie dojeżdżał autobusem z miejsca zamieszkania do szkoły (ok. 12 km). Ubezpieczony wstawał ok. godziny 5.00 rano musiał nanosić wody dla inwentarza ze studni z rynku, oddalonej o ok. 300 metrów od posesji, dopiero potem szedł do szkoły i wyjeżdżał z P. autobusem o 7.30, a powracał po szkole do domu w godzinach 14.00-15.00. Podróż z domu do szkoły zajmowała K. C. (1) w jedną stronę ok. 15-20 min.

Od dnia 28 czerwca 1973 r., czyli od ukończenia przez ubezpieczonego 16.-tego roku życia do 13 września 1976 r., tj. do dnia poprzedzającego podjęcie pracy zawodowej poza rolnictwem, K. C. (1) codziennie świadczył pracę w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. We wskazanym okresie do zadań ubezpieczonego należało wykonywanie prac związanych z obrządkiem zwierząt, tj. przygotowywanie i podanie paszy, cięcie siewki, ścielenie zwierzętom, dbanie o ich czystość, wyrzucanie obornika, pojenie bydła wodą, którą musiał nanosić wiadrami ze studni oddalonej od gospodarstwa o ok. 300 m. Czynności te ubezpieczony wykonywał rano oraz wieczorem, rano praca przy inwentarzu zajmowała mu 2 godziny, a wieczorem 3 godziny. K. C. (1) wykonywał również w okresie od wiosny do jesieni prace polowe pomagając ojcu tj. sianie zbóż, sadzenie ziemniaków, orka, sianokosy, żniwa, wykopki, wywóz obornika. Tym samym w okresie sezonowych prac polowych wymiar pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym znacznie przekraczał 4 godziny. Okresy wakacyjne ubezpieczony spędzał w domu i pracował wówczas w rolnictwie nawet całe dni, jeżeli charakter prac tego wymagał. Ojciec ubezpieczonego cierpiał na chorobę

stawów i miał problemy z chodzeniem (zeznania świadków: W. C. k. 22v, A. F. k. 23, K. S. k. 23-23v, zeznania ubezpieczonego k. 23v).

Ubezpieczony nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego (okoliczność niesporna, oświadczenia zawarte we wniosku o emeryturę -k. 2 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999 r., osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl powołanego wyżej art. 32 ust. 1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art. 27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku, jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Stosownie do treści art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe, tj. przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz spełnił przesłankę 15 –letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z wytycznymi doktryny i orzecznictwa, aby można było zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia traktując je jako okresy składkowe ubezpieczony musi wykazać, iż pracował w gospodarstwie rolnym rodziców co najmniej 4 godziny dziennie. W przedmiotowej sprawie zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: W. C., A. F., K. S. oraz zeznań ubezpieczonego, daje podstawy do zaliczenia spornego okresu do ogólnego stażu ubezpieczeniowego K. C. (1), jako okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po 16 –tym roku życia, przed 1 stycznia 1983 r. Zeznania wymienionych osób są spójne, logiczne oraz korespondują ze sobą. Stanowią miarodajny materiał dowodowy obdarzony przez Sąd wiarygodnością. Zaznaczyć należy, iż świadkowie A. F. oraz K. S. w spornym okresie mieszkali w P. jako sąsiedzi rodziców K. C. (1) i byli naocznymi świadkami pracy ubezpieczonego w rolnictwie. Wymienione dowody pozwalają na przyjęcie, iż ubezpieczony po ukończeniu 16 roku życia, codziennie dojeżdżał autobusem do Liceum Zawodowego w G. i codziennie przed zajęciami jak i po powrocie ze szkoły pracował w gospodarstwie rolnym rodziców wykonując prace przy inwentarzu oraz prace polowe opisane w stanie faktycznym. Wymienione dowody z zeznań świadków jednoznacznie również dowodzą, iż w spornym okresie od 28.06.1973 r.

do 13.09.1976 r. ubezpieczony pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze znacznie przekraczającym 4 godziny dziennie. Należy również wskazać, że ubezpieczony w powyższym okresie sam mieszkał razem z rodzicami i jego praca w gospodarstwie rodziców miała istotny wpływ na jego funkcjonowanie. Biorąc również pod uwagę to, iż w spornym okresie większość pracy w rolnictwie wykonywana była ręcznie, stwierdzić należy, iż wykonywanie prac zarówno przy inwentarzu jak i w polu wymagało dużego nakładu pracy oraz czasu.

Podsumowując, stosownie do powyższych ustaleń, Sąd zaliczył K. C. (1) na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 28 czerwca 1973 r. do 13 września 1976 r., w zakresie niezbędnym do uzupełnienia stażu ubezpieczeniowego do wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Powyższe powoduje, że ubezpieczony na datę 1 stycznia 1999 r. spełnia przesłankę 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W trakcie procesu tj. dniu 28 czerwca 2017 r. ubezpieczony ukończył 60 lat życia, zatem przesłanka wieku została również spełniona przez ubezpieczonego na datę zamknięcia rozprawy, co Sąd wziął pod uwagę na podstawie art. 316 § 1 kpc.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. C. (1) prawo do emerytury od dnia (...).r., tj. od dnia, w którym ukończył 60 lat życia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 kpc zasadą odpowiedzialności za wyniki procesu. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ubezpieczonego będącego radcą prawnym wynika z treści § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 27 października 2016 r.